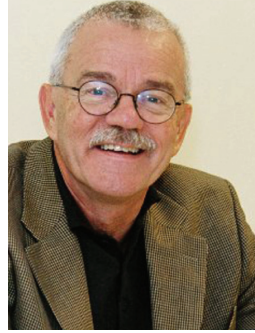

Islam vs islamism

Temat för detta nummer av Afghanistan-nytt är islam i Afghanistan. Temat för vårens internationella seminarium är militant islamism (fundamentalism) och dess roll i Afghanistan. Islam har på senare tid fått upphov till nyare termer såsom politisk islam, islamism, radikal och globaliserad islam etc. Begreppet fundamentalism har alltför ofta blivit liktydigt med islam. Klargörande av språkbruket är behövligt, inte minst hur det politiskt används eller missbrukas och hur politiska processer och förhållanden påverkar islam.

Sammankopplingen och likställandet av islam med den militanta islamismen är lika irrelevant som likställandet av kristendom med terrordådet i Oklahoma, eller av judendom med de militanta bosättarna på ockuperad palestinsk mark. Det faktum att fanatism slår rot inom en liten grupp människor av samma religionstillhörighet syns ha mindre med religionen att göra än med de sociala, politiska och ekonomiska miljöer i vilka fanatismen frodas. Många länder med muslimsk befolkning har en dyster erfarenhet av västvärldens kolonialism och postkoloniala historia, och i vår egen samtid har västvärldens främste företrädare och enda supermakt USA bekriगत muslimer framför allt i Afghanistan och Irak. De har förnedrat tillfångatagna och fängslade och fått starkt stöd till Sharons ockupationspolitik. Allt, mycket provocerande för världens muslimer.

Bengt Kristiansson är SAKs generalsekreterare.

Många muslimer som förtrycks av sina inhemska regeringar, vet också att dessa ofta skyddas och hålls under armarna av västmakten. Därför finns miss-tänksamhet mot USAs förmenta avsikter att med krig befrämja demokratins utveckling. Bomber, förtryck och förnedring är inget som övertygar – oavsett om det tack vare andra insatser på sikt skulle kunna leda till demokratisk utveckling eller ej. Situationen skapar i stället en miljö där den militanta islamismen får näring, och rekryteringen till terrordåd underlättas. Den militanta islamismen måste givetvis motarbetas och bekämpas, men inte enbart med militära medel. Det handlar om att skapa förutsättningar och framtidstro; politiskt, socialt och ekonomiskt. Det är möjligen just vad som håller på att ske i Afghanistan.

SAK ordnade 1989 en islamkonferens och gav efteråt ut boken *Islams mångfald*. Både konferensen och boken blev betydelsefulla genom att islams många olika sidor, fenomen och former belystes, liksom sociala och politiska influenser som påverkat under årens lopp. Framställningen bröt därigenom med en gängse stereotypisk och inskränkt syn på islam och dess utbredningsområde. SAK har goda grunder att konstatera att konferensen och boken bidrog till att sprida kunskap, information och opinion om världens många miljoner muslimer och öka respekten för en i Sverige länge förbisedd, försummad och föraktad religion. Det arbetet måste fortsätta.

Islam är och förblir ett fundament i Afghanistans sociala, kulturella och politiska liv. De flesta på landsbygden är troende muslimer, ofta glödande, och pietetsfullt traditionella. De, liksom den utbildade minoriteten i städerna, är främmande för nytalibanernas och al-Qaidas idévärld och tar avstånd från den.

Men om de kränks, förnedras och behandlas brutalt kommer de att tänka om i riktning mot väpnad kamp – och då blir det islam som förlorar och den militanta islamismen blir vinnaren. Här måste också SAK vara tydlig – det är till vanliga muslimska afghaner vår solidaritet riktar sig – och vi tar avstånd från vem som än hotar deras möjligheter till fred, utveckling och självständighet. Såväl detta temanummer som det förestående seminariet och efterföljande publikationer ska förhoppningsvis kasta mer ljus över dessa förhållanden.

BENGT KRISTIANSSON, GENERALSEKRETERARE, SAK

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.